

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економічних відносин та фінансів
Кафедра економіки та бізнесу

ЕКОНОМКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

**Методичні вказівки щодо практичних занять і самостійного
вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти денної (заочної) форми навчання
за економічними спеціальностями**

**Харків
2024**

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економічних відносин та фінансів
Кафедра економіки та бізнесу

ЕКОНОМКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Методичні вказівки щодо практичних занять і самостійного
вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти денної (заочної) форми навчання за
економічними спеціальностями

Затверджено
рішенням навчально-методичної
комісії факультету економічних
відносин та фінансів
Протокол № 2
від 30 жовтня 2024 р.

Харків
2024

УДК 658.5:338

Схвалено
на засіданні кафедри економіки та бізнесу
Протокол № 2 від 2 вересня 2024 р.

Рецензенти:

Бугріменко Р.М., д-р екон. наук, проф. Державного біотехнологічного університету

Круглова О.А., канд. екон. наук, проф. Державного біотехнологічного університету

Економіко-правові засади функціонування підприємства: методичні вказівки до практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти першого рівня (бакалавр) за економічними спеціальностями денної та заочної форм навчання / Я.М. Котко, О.А. Кулініч – Електрон. видання. – Х. : ДБТУ, 2024. – 33 с.

Методичні вказівки до практичних занять і самостійного вивчення дисципліни розроблено відповідно до програми дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємства» з метою допомоги здобувачам вищої освіти першого рівня (бакалавр), які навчаються на економічних спеціальностях на денній та заочній формах навчання у вивченні теоретичного матеріалу курсу та придбання практичних навичок.

УДК 658.5:338

Відповідальна за випуск: Котко Я.М., к.е.н., старший викладач кафедри економіки та бізнесу

© Котко Я.М.
Кулініч О.А., 2024
© ДБТУ, 2024

ВСТУП

Вирішення в сучасних умовах складних професійних завдань та запровадження інноваційних підходів управління в підприємницькій діяльності неможливе без якісного опанування економіко-правових засад, що впевнено стають невід'ємним атрибутом системи управління на усіх його рівнях. Методичні рекомендації до практичних занять і самостійного вивчення навчальної дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємства» призначені для здобувачі вищої освіти першого рівня (бакалавра) денної та заочної форми навчання, спеціальностей 051 «Економіка» та 292 «Міжнародні економічні відносини».

Метою та завданнями дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємства» є поєднання економічно-правових знань, які спрямовані на формування висококваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця у суміжних сферах економіки і права, який вдало вирішує складні питання, уникає потенційних юридичних проблем, здійснює правовий захист підприємства від незаконних посягань з боку інших осіб.

Вивчення навчальної дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємства» передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньої програми спеціальності 051 Економіка, зокрема:

- критичне осмислення економічних та правових засад підприємницької діяльності;
- здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких структур;
- здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин;
- здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької діяльності;
- здатність до бізнес-планування, оцінювання ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва з урахуванням ризиків;
- здатність застосовувати економіко-правові методи та моделі для вирішення професійних задач;
- здатність проводити фінансовий та економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів підприємництва.

Однією з задач здобуття вищої освіти першого (бакалаврського) ступеню є підготовка фахівця, який здатний безперервно поповнювати та поглиблювати свої знання, підвищувати теоретичний та професійний рівень. Вирішенню цієї задачі сприяє самонавчання та саморозвиток здобувачів вищої освіти у процесі якої в них виробляється вміння самостійної, творчої роботи за обраною спеціальністю. Адже практичні заняття та самостійне навчання є важливою навичкою, яка допомагає здобувачам стати успішними у навчанні та в житті. Здатність вчитися самостійно відкриває безліч можливостей для розвитку та досягнення цілей. Самостійне навчання складається з наступних основних видів: підготовка до лекцій (робота з матеріалами конспекту лекцій, підручників, посібників, періодичних

економічних видань); підготовка до семінарських та практичних занять; ознайомлення з тестами та підготовка до відповідей на них; виконання практичних завдань, курсових робіт; написання доповідей; підготовка до екзаменів та заліків; участь у науково-дослідній роботі тощо.

Виконання практичних завдань дозволить студентам більш ефективно здобути, закріпити і здійснити моніторинг та контролінг знань. Перед практичними завданнями студенти повторюють відповідний теоретичний матеріал, який дозволить використати відповідний метод для вирішення ситуаційних завдань.

Під час самостійної роботи з дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємницької діяльності» передбачається розгляд тих питань, яким не було відведено достатньої уваги під час аудиторних занять, але вони потребують детального та глибокого вивчення у зв'язку з їх важливістю для підготовки спеціаліста за першим рівнем вищої освіти – бакалавр.

В методичних вказівках у структурному відношенні на початку кожної теми до практичних занять і самостійного вивчення зазначено методичні поради, що потрібно застосовувати для комплексного викладення теми і вивчення яких є необхідною умовою для розуміння та якісного засвоєння матеріалу. В кінці кожної теми наводиться перелік ключових положень, ґрунтовне засвоєння яких є обов'язковою вимогою вивчення дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємства». При підведенні підсумків засвоєння кожної теми доцільно дати правильні відповіді на тестові запитання та вирішити практичні ситуаційні завдання. Наприкінці вивчення дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємства» студентам рекомендується зробити коротку порівняльну характеристику розвитку підприємства у вітчизняних та закордонних реаліях сьогодення, відмітивши спільні та специфічні риси. Таким чином, буде закріплено вивчений матеріал та реалізовано взаємозв'язок між усіма темами дисципліни.

ПІДГОТОВКА ДО ЛЕКЦІЙ

Лекція є одним з основних видів навчальних занять і, водночас, методів навчання ВНЗ, вона покликана формувати у здобувачів основи знань, а також визначати напрямок, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи з відповідної навчальної дисципліни.

Метою лекції є розкриття основних положень теми, досягнень науки з питань, що розглядаються, з'ясування невирішених і дискусійних проблем, узагальнення досвіду роботи, подання рекомендацій щодо використання основних висновків з тем на практичних заняттях, основних форм навчальних занять, передбачених для засвоєння теоретичного матеріалу.

До лекцій слід обов'язково готуватися, адже за теоретичний буде сприйматися пасивно. На початку вивчення навчальної дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємства» у першу чергу студентам слід ознайомитися з робочою програмою та тематикою лекцій, з послідовністю вивчення проблем та розподіленням годин за темами.

Призначення лекцій з дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємства» полягає в тому, щоб „вести” здобувачів у науку, познайомити з основними категоріями, закономірностями навчальної дисципліни, її методологічними аспектами. В лекціях відбивається діалектичний процес розвитку науки, відображаються новітні досягнення науки і техніки, вказуються перспективи розвитку дисципліни, що вивчається, її невирішені проблеми. Лекція повинна сприяти поглибленню знань, окресленню методів і засобів використання матеріалів під практичної роботи.

ПІДГОТОВКА ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття – вид занять, який передбачає самостійне опрацювання здобувачами окремих тем і проблем відповідно до змісту навчальної дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємства» та обговорення результатів цього вивчення, представлених у вигляді тез, повідомлень, доповідей, рефератів тощо.

Проведення практичних занять дозволяє вирішувати такі цілі: оптимально поєднувати лекційні заняття із систематичною самостійною навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів; їх теоретичну підготовку з практичною; розвивати уміння, навички розумової праці, творчого мислення, уміння використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань; формувати у здобувачів інтерес до науково-дослідної роботи і залучення їх до наукових досліджень, які здійснює кафедра; забезпечувати системне повторення, поглиблення і закріплення знань здобувачів за певною темою; здійснювати діагностику і контроль знань здобувачів з окремих розділів і тем програми, формувати уміння і навички виконання різних видів майбутньої професійної діяльності.

Готуючись до практичних занять, здобувач вищої освіти повинен уважно прочитати конспект лекції, підручник та рекомендовану літературу за відповідною темою, звернувши особливу увагу на методику аналізу,

планування та прийняття управлінських рішень. На практичних заняттях викладач разом із здобувачами розглядає зміст ситуаційні задачі, визначає методичні підходи до її розв'язання, дає домашнє самостійне завдання, при чому значна частина завдання виконується вдома.

ПІДГОТОВКА ДО САМОСТІЙНОГО НАВЧАННЯ

Самостійна робота здобувачів це самостійна діяльність та навчання здобувачів, яку науково-педагогічний працівник планує разом зі здобувачем, але виконує її самостійно за завданнями та під керівництвом і контролем науково-педагогічного працівника без його прямої участі.

Сучасна концепція вищої освіти тісно пов'язує хід і результати навчання з якістю організації самостійної роботи здобувачів на різних його етапах. Самостійна робота здобувачі згідно з «Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України» є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Однак, на сьогодні більшість науковців уважають самостійну роботу здобувачів особливою формою навчальної діяльності суб'єкта, важливою складовою навчання кожної дисципліни, у процесі якої здобувачі не лише оволодівають знаннями та вміннями, а й розвивають самостійність і активність власної особистості.

Уміння здобувачів організувати самостійну роботу забезпечує високу професійну підготовку фахівців, формує уміння самостійно підвищувати свій науковий рівень у майбутньому, при необхідності самостійно вирішувати певні проблеми. Відповідно, самостійна робота здобувачів є важливим чинником підвищення ефективності пізнавального процесу під час підготовки майбутніх фахівців. Це пов'язано з тим, що лише під час самостійної роботи здобувач одержує міцні знання, розвиває вміння творчо мислити та використовувати набуті знання у практичній діяльності. Традиційна система навчання ґрунтувалася, в основному, на теоретичній парадигмі знань, які повинні були бути використаними у майбутній професійній діяльності випускника ЗВО. В умовах ринкової економіки, що вимагає нової парадигми навчання, конкурентоспроможними будуть тільки фахівці, які спираючись на теоретичні знання, в реальній діяльності зможуть нестандартно мислити, творчо застосувати знання в постійно змінюваних виробничих і соціальних ситуаціях, що потребує високого рівня самоаналізу, самооцінки і самоконтролю результатів своєї діяльності. Таким чином, здобувач повинен постійно пропрацьовувати лекційний матеріал та практичні заняття, оскільки отримані теоретичні знання та практичні навички дозволять самостійно вирішувати ситуаційні завдання різного рівня складності, для набуття високоякісних професійних компетентностей.

ПІДГОТОВКА ДО ЗАЛІКУ ЧИ ІСПИТУ

Іспит – це форма оцінювання, яка призначена для випробування знань та навичок здобувача в певній дисципліні, і зазвичай передбачає письмовий або усний тест, який здобувач має пройти, щоб отримати оцінку.

Іспити можуть бути розраховані на оцінювання як загальних знань, так і конкретних аспектів дисципліни. Зазвичай, на іспиті студентам задають питання за темами лекційного матеріалу практичних вправ та інших важливих аспектів навчального процесу.

Підготовка до іспиту вимагає багато часу та зусиль, здобувачеві необхідно повторити весь матеріал, виконати практичні завдання та навчитися формулювати відповіді на запитання. Рекомендується розподілити час підготовки на кілька стадій: *ознайомлення з лекційним матеріалом і формування загальної картини; більш детальне вивчення кожного аспекту дисципліни; повторення та перевірка своїх знань, допоможе здобувачеві ефективно готуватися до іспиту і знизити рівень стресу.*

Залік – це інший спосіб оцінювання здобувачів, який має свої особливості. Так, зазвичай, залік проводиться при виконанні практичних вправ, розв'язуванні завдань або участі в практичних заняттях. На відміну від іспиту, залік повинен перевірити, чи здатний здобувач застосовувати свої знання на практиці. Оцінка по заліку залежить від результатів практичних завдань та активності здобувача на заняттях.

Готуючись до заліку, важливо зосередитися на вирішенні практичних завдань та активності на практичних заняттях. Це допоможе більш детально засвоїти навчальний матеріал і зрозуміти, як його використовувати у реальному житті.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ЗА ТЕМАМИ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА»

Практичні заняття є формами занять, яке проводиться в аудиторії, під час яких науково-педагогічний працівник організовує детальний розгляд здобувачами вищої освіти окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання відповідно сформульованих завдань.

У ході виконання практичних занять здобувачі оволодівають практичними вміннями. Засобом організації практичних занять є практичне завдання. Ефективність його виконання здобувачами залежить: від чіткого визначення конкретних цілей практичної діяльності; відбору необхідних об'єктів; розробки прийомів виконання завдання. За кожною темою здобувачу запропоновані конкретні питання з посиланнями на декілька літературних джерел та виконанням практичних завдань.

Для забезпечення самостійного розв'язання розрахункових завдань пропрацьовані варіанти вихідних даних. Індивідуальний підхід проводиться за рахунок наведення по кожній темі декількох рефератів, що забезпечує не лише загальне, але й поглиблене ознайомлення з дисципліною. Під час практичного заняття відбувається проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок здобувачів вищої освіти, здійснюється постановка загальної проблеми науково-педагогічним працівником та її обговорення за участю здобувачів, розв'язування завдань, їх перевірка та оцінювання.

Таблиця – практичні заняття за темами дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємства»

№	Тема	К-ть год	Завдання для самостійної роботи	Література	Оформлення результатів
1	2	3	4	5	6
1	Економічно-правове управління діяльності підприємства	1	ознайомитись зі правовими основами управління підприємством; розглянути економічне управління підприємством як процес прийняття управлінських рішень	О - 1; 2; Д – 1;3; І – 2; 8;	проаналізувати основні правові аспекти підприємницької діяльності в Україні та ЄС; підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до вирішення ситуаційних задач
2	Адаптація українського законодавства, щодо функціонування діяльності підприємств до вимог законодавства ЄС.	2	розглянути сутність поняття «адаптація» та мета адаптації підприємства; охарактеризувати передумови адаптації українського законодавства до вимог ЄС, щодо регулювання діяльності підприємства; ознайомитися з основними аспектами управління адаптацією підприємства до змін у зовнішньому середовищі	О – 2; 4; Д – 3; 4; І – 11; 12;	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на заліку/іспиту
3	Саморегулювання діяльності підприємства	1	ознайомитись зі сутністю та видами саморегулювання діяльності підприємства; розглянути важливі аспекти саморегулювання діяльності підприємств в практиці міжнародних організацій; обґрунтувати необхідність саморегулювання діяльності підприємств	О - 3; 1; Д – 5;6; І – 3; 8;	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на заліку/іспиту

4	Державна система стандартизації та сертифікації у діяльності підприємства	1	ознайомитись зі державною системою стандартизації та її правові джерела; охарактеризувати сертифікація систем якості підприємства	О – 2; 5; Д – 7; 8; І – 4; 5; 6;	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на заліку/іспиту
5	Патентування у діяльності підприємства	2	розкрити основні правові підстави патентування діяльності підприємства; охарактеризувати поняття торгового патенту, суб'єкти і об'єкти патентування; обґрунтувати та деталізувати переваги та недоліки патентування діяльності підприємства	О – 6; 1; Д – 9; 10; І – 7; 8;	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на заліку/іспиту
6	Порядок створення і реєстрації підприємств з іноземними інвестиціями	1	розкрити сутність діяльності підприємств з іноземними інвестиціями; розглянути механізм створення і реєстрації підприємств з іноземними інвестиціями	О – 1; 3; Д – 2; 4; І – 6; 11;	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на заліку/іспиту
7	Стимулювання інвестиційних проектів для розвитку суб'єктів підприємницької діяльності	1	охарактеризувати сутність інвестиційних проектів в діяльності підприємства; розкрити методи оцінки інвестиційного проекту в діяльності підприємства; проаналізувати аспекти стимулювання розвитку інноваційної діяльності підприємства	О – 2; 7; Д – 5; 6; І – 6; 8;	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на заліку/іспиту
8	Інтенсифікація ділової активності підприємства	2	розглянути теоретичні аспекти оцінки ділової активності підприємства; охарактеризувати	О – 3; 8; Д – 7; 9; І – 10; 12;	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на

			систему показників оцінки ділової активності підприємства; обґрунтувати напрями вдосконалення ефективності ділової активності підприємства		заліку/іспиту
9	Показники стану, забезпеченості та ефективності використання активів підприємства	2	обґрунтувати показники стану і використання оборотних активів; охарактеризувати оцінку стану та використання необоротних активів підприємства; деталізувати ефективність формування та використання активів підприємства	О – 5; 9; Д – 1; 3; І – 8; 4; 3;	здійснити аналіз динаміки складу і структури активів підприємства та джерел їхнього фінансування; підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на заліку/іспиту
10	Безпека діяльності підприємства	2	розглянути сутність безпеки діяльності підприємства; обґрунтувати оцінку економічної безпеки підприємства; розглянути необхідність служби безпеки підприємства	О – 6; 10; Д – 7; 8; І – 1; 8;	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на заліку/іспиту
11	Фінансовий моніторинг, як інструментарій законодавчого забезпечення діяльності підприємства	1	ознайомитись зі сутністю фінансового моніторингу в діяльності підприємства; розглянути послідовність побудови системи фінансового моніторингу на підприємстві; обґрунтувати фінансовий моніторинг як інструмент забезпечення фінансової безпеки підприємства	О – 4; 6; Д – 9; 10; І – 1; 8; 10;	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на заліку/іспиту
12	Антимонопоольна діяльність України	1	ознайомитись зі антимонопоольним законодавством України;	О – 5; 7; Д – 3; 5; І – 1; 8;	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до

			охарактеризувати антимонопольну політику в умовах ринкової економіки; розглянути зарубіжний досвід антимонопольного регулювання та можливості його використання в Україні		відповідей на заліку/іспиту
13	Соціальна відповідальність діяльності підприємства	1	обґрунтувати наукові підходи до визначення сутності соціальної відповідальності; розглянути сучасні моделі корпоративної соціальної відповідальності	О – 8; 9; Д – 6; 8; І – 1; 8;	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на заліку/іспиту
14	Цифровізація та діджиталізація діяльності підприємства	2	розглянути діджиталізація та її роль у діяльності українських підприємств; обґрунтувати основні переваги та шляхи подолання викликів; обґрунтувати інструменти цифрової трансформації діяльності підприємства	О – 9; 10; Д – 4; 7; І – 8; 12;	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на заліку/іспиту
15	Ліквідація та реорганізація діяльності підприємства	1	охарактеризувати економічний зміст реорганізації підприємства; ознайомитися з процесом ліквідації діяльності підприємства	О – 1; 5; 7; Д – 8; 10; І – 8; 9; 1;	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на заліку/іспиту
16	Економічна сутність санації підприємства та форми її проведення	1	розглянути економічну сутність санації підприємства; обґрунтувати санаційний аудит; ознайомитися з етапи його проведення	О – 4; 8; Д – 2; 7; 9; І – 1; 9; 12	підготуватися до відповідей на тести; підготуватися до відповідей на заліку/іспиту

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ТЕМАМИ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА»

Завдання для самостійної роботи за темами дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємства» (таблиця) містять перелік тем для самостійної роботи, завдання для самостійної роботи, перелік рекомендованої літератури та вимоги до оформлення результатів. Якісне виконання завдань дозволить поглибити знання здобувачів вищої освіти з важливих проблем економічного ризику, придбати корисні навички роботи з спеціальною літературою, розширити кругозір, виробити власне ставлення до питань, що розглядаються. Відповідно, самостійну роботу треба починати з ознайомленням з завданнями за кожною темою, підготуватися до відповідей на тестові завдання та вирішення ситуаційних завдань, потім треба уважно прочитати рекомендовану літературу, висловити своє ставлення до прочитаного, з'ясувати зв'язок та можливості використання знань з інших предметів, що вивчалися. Якщо під час самостійної роботи виникли запитання чи труднощі у опануванні теоретичного матеріалу та набуття практичних навичок у студентів потрібно звернутися до науково-педагогічного працівника за деталізованим поясненнями та консультаціями. Наприкінці потрібно оформити результати самостійної роботи згідно з вимогами.

**Таблиця – Завдання для самостійної роботи за темами дисципліни
«Економіко-правові засади функціонування підприємства»**

№	Тема	Завдання для самостійної роботи	Література	Оформлення результатів
1	2	3	4	5
1	Економічно-правове управління діяльності підприємства. Адаптація українського законодавства, щодо функціонування діяльності підприємств до вимог законодавства ЄС.	розглянути поняття, об'єкт та предмет правового регулювання діяльності підприємства; обґрунтувати механізм економіко-правового регулювання діяльності підприємства	1; 2; 4 базова література 1; 2; 3; 4 допоміжна література 2; 8; 11; 12 інформаційні ресурси	занотувати основні аспекти теми; підготуватися до відповідей на тестові питання; підготуватися до відповідей на заліку чи іспиту
2	Саморегулювання діяльності підприємства. Державна система стандартизації та сертифікації у діяльності підприємства	охарактеризувати інституційні органи та їх нормативно-правові акти регулювання у діяльності підприємства	1; 2; 3; 5 базова література 5; 6; 7; 8 допоміжна література	занотувати основні аспекти теми; підготуватися до відповідей на тестові питання; підготуватися до відповідей на заліку чи іспиту
3	Патентування у діяльності підприємства. Порядок	розглянути правовий режим іноземного	1; 3; 6 базова	занотувати основні аспекти теми;

	створення і реєстрації підприємств з іноземними інвестиціями	інвестування; дослідити досвід створення підприємств з іноземними інвестиціями.	література 2; 4; 9; 10 допоміжна література	підготуватися до відповідей на тестові питання; підготуватися до відповідей на заліку чи іспиту
4	Стимулювання інвестиційних проєктів для розвитку суб'єктів підприємницької діяльності. Інтенсифікація ділової активності підприємства	проаналізувати рівень державної підтримки українських підприємств; охарактеризувати систему показників оцінки ділової активності підприємства.	2; 3; 7; 8 базова література 5; 6; 7; 9 допоміжна література 6; 8; 10; 12 інформаційні ресурси	занотувати основні аспекти теми; підготуватися до відповідей на тестові питання; підготуватися до відповідей на заліку чи іспиту
5	Показники стану, забезпеченості та ефективності використання активів підприємства. Безпека діяльності підприємства	розглянути особливості обліку нематеріальних активів у діяльності підприємства; проаналізувати правовий захист прав інтелектуальної власності підприємства.	5; 6; 9; 10 базова література 1; 3; 7; 8 допоміжна література 1; 3; 4; 8 інформаційні ресурси	занотувати основні аспекти теми; підготуватися до відповідей на тестові питання; підготуватися до відповідей на заліку чи іспиту
6	Фінансовий моніторинг, як інструментарій законодавчого забезпечення діяльності підприємства. Антимонопольна діяльність України	розкрити обов'язки органів державної влади та посадових осіб стосовно діяльності підприємства; проаналізувати міжнародні організації та їх діяльність, які регулюють діяльність підприємства	4; 5; 6; 7 базова література 3; 5; 9; 10 допоміжна література 1; 8 інформаційні ресурси	занотувати основні аспекти теми; підготуватися до відповідей на тестові питання; підготуватися до відповідей на заліку чи іспиту
7	Соціальна відповідальність діяльності підприємства. Цифровізація та діджиталізація діяльності підприємства	проаналізувати міжнародні норми функціонування підприємства в ринковому середовищі; обґрунтувати необхідність застосування міжнародного досвіду імплементації у діяльності підприємства.	8; 9; 10 базова література 4; 6; 7; 8 допоміжна література 1; 8; 10 інформаційні ресурси	занотувати основні аспекти теми; підготуватися до відповідей на тестові питання; підготуватися до відповідей на заліку чи іспиту
8	Ліквідація та реорганізація діяльності підприємства. Економічна сутність санації підприємства та форми її проведення.	проаналізувати порядок звільнення працівників при ліквідації підприємства та обов'язкове працевлаштування певної категорії робітників	1; 4; 5; 7; 8 базова література 2; 7; 8; 9; 10 допоміжна література 1; 8; 12 інформаційні ресурси	занотувати основні аспекти теми; підготуватися до відповідей на тестові питання; підготуватися до відповідей на заліку чи іспиту

ТЕСТОВІ ПИТАННЯ

1. Яким актом встановлюється порядок реалізації переважного права акціонерів на купівлю акцій, що пропонуються їх власником до продажу третій особі?

*статутом публічного акціонерного товариства;
Законом України «Про акціонерні товариства»;
Законом України «Про господарські товариства»;
статутом приватного акціонерного товариства.*

2. Яким актом встановлюється порядок реалізації переважного права акціонерів на придбання акцій, що пропонуються їх власником до відчуження (крім продажу) третій особі?

*статутом публічного акціонерного товариства;
Господарським кодексом України;
Законом України «Про господарські товариства»;
статутом приватного акціонерного товариства.*

3. Вкладники командитного товариства не мають право:
вчиняти правочини від імені товариства та переважного отримання дивідендів;

*вимагати першочергового повернення вкладу у разі ліквідації товариства;
обирати та бути обраними до органів управління товариства;
вимагати подання їм річних звітів і балансів.*

4. До обов'язків акціонерів, передбачених законом України «Про акціонерні товариства» належать:

*дотримуватися внутрішніх документів товариства та не розголошувати конфіденційну інформацію про діяльність товариства;
не виконувати рішення органів товариства;
оплачувати акції платіжними інструментами, що передбачені статутом товариства;
не виконувати рішення голови наглядової ради товариства.*

5. Вкажіть, що з наведеного є ознаками чистої конкуренції:

*дуже велика кількість незалежних виробників і покупців;
відсутній контроль над цінами, ціни визначає ринок;
панує одна фірма;
відсутні товари - замінники основного продукту.*

6. Протилежність конкуренції це:

*попит;
пропозиція;
монополія;
ринкова рівновага;*

7. Порухенням законодавства про захист економічної конкуренції

вважається:

*приховування монопольного становища;
зловживання монопольним становищем;
прагнення до зайняття монопольного становища;
зайняття монопольного становища.*

8. Економічна конкуренція (конкуренція) – це:

вирішальний вплив однієї чи декількох пов'язаних юридичних та/або фізичних осіб на господарську діяльність суб'єкта господарювання чи його частини, який здійснюється безпосередньо або через інших осіб;

боротьба між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання;

досягнення суб'єктом господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку товару, підтримання або посилення цього становища;

усі відповіді неправильні.

9. Згідно з Законом України «Про захист економічної конкуренції» малий та середній підприємець – це:

суб'єкт господарювання, доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній фінансовий рік чи вартість активів якого не перевищує суми, еквівалентної 300 тисячам євро, визначеної за курсом Національного банку України, що діяв в останній день фінансового року, якщо на ринках, на яких діє цей підприємець, є конкуренти із значно більшою ринковою часткою;

суб'єкт господарювання, доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній фінансовий рік чи вартість активів якого не перевищує суми, еквівалентної 200 тисячам євро, визначеної за курсом Національного банку України, що діяв в останній день фінансового року, якщо на ринках, на яких діє цей підприємець, є конкуренти із значно більшою ринковою часткою;

суб'єкт господарювання, доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній фінансовий рік чи вартість активів якого не перевищує суми, еквівалентної 500 тисячам євро, визначеної за курсом Національного банку України, що діяв в останній день фінансового року, якщо на ринках, на яких діє цей підприємець, є конкуренти із значно більшою ринковою часткою;

суб'єкт господарювання, доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній фінансовий рік чи вартість активів якого не перевищує суми, еквівалентної 400 тисячам євро, визначеної за курсом Національного банку України, що діяв в останній день фінансового року, якщо на ринках, на яких діє цей підприємець, є конкуренти із значно більшою ринковою часткою.

10. Органи адміністративно-господарського управління та контролю – це:

об'єднання юридичних та (або) фізичних осіб, у тому числі об'єднання підприємств, а також громадські організації;

Антимонопольний комітет України, постійно діючі та тимчасові адміністративні колегії Антимонопольного комітету України, державний уповноважений Антимонопольного комітету України, адміністративні колегії територіальних відділень Антимонопольного комітету України;

суб'єкти господарювання, об'єднання, інші особи в частині виконання ними функцій управління або контролю в межах делегованих їм повноважень органів влади чи органів місцевого самоврядування;

міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи виконавчої влади Автономної Республіки Крим, державні органи, що здійснюють регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, ринку цінних паперів, державні органи приватизації, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, місцеві органи виконавчої влади.

11. Монопольним (домінуючим) вважається становище кожного з кількох суб'єктів господарювання, якщо стосовно них виконується, зокрема, така умова:

сукупна частка не більше ніж двох суб'єктів господарювання;

сукупна частка перевищує 50 відсотків;

більше ніж трьох суб'єктів господарювання;

перевищує 35 відсотків.

12. Діяльність суб'єктів природних монополій регулюється у такій сфері:

виробництва алкогольних напоїв;

управління повітряним рухом;

виробництва сільськогосподарської продукції, що визначальне значення для держави;

страхових послуг та банківська діяльність.

13. Зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається:

дискредитація господарюючого суб'єкта;

суттєве обмеження конкурентоспроможності інших суб'єктів господарювання;

досягнення неправомірних переваг у конкуренції;

купівлі-продаж товарів із примусовим асортиментом.

14. Справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції у межах компетенції розглядаються, зокрема, таким органами Антимонопольного комітету України:

палатою з розгляду справ Комітету;

державним уповноваженим Комітету;

Головою Комітету;

постійно діючою колегією Комітету.

15. Відповідно до ч.1 ст.56 Господарського кодексу України суб'єкт

господарювання може бути утворений:

*у спеціальному порядку та у визначеному порядку;
у врегульованому порядку;
у законодавчому порядку;
всі перелічені варіанти.*

16. Для проведення державної реєстрації юридичної особи не подаються:
*реєстраційна картка;
статут, документ, що засвідчує внесення реєстраційного збору;
установчі документи;
декларація про доходи.*

17. Зміст права власності:
*володіння;
користування;
розпорядження;
всі варіанти відповідей.*

18. Право володіння:
*закріплена юридично можливість господарського використання майна та одержання користі від його використання власником чи уповноваженими ним особами;
юридично закріплена можливість власника самостійно вирішувати долю майна шляхом його відчуження іншим особам, зміни стану та призначення;
юридично забезпечена можливість власника мати майно у своєму віданні, у сфері свого фактичного господарського впливу.
всі варіанти відповідей.*

19. Право користування:
*закріплена юридично можливість господарського використання майна та одержання користі від його використання власником чи уповноваженими ним особами;
юридично забезпечена можливість власника мати майно у своєму віданні, у сфері свого фактичного господарського впливу;
юридично закріплена можливість власника самостійно вирішувати долю майна шляхом його відчуження іншим особам, зміни стану та призначення;
всі варіанти відповідей.*

20. Право розпорядження:
*закріплена юридично можливість господарського використання майна та одержання користі від його використання власником чи уповноваженими ним особами;
юридично закріплена можливість власника самостійно вирішувати долю майна шляхом його відчуження іншим особам, зміни стану та призначення;
юридично забезпечена можливість власника мати майно у своєму віданні, у сфері свого фактичного господарського впливу.
всі варіанти відповідей.*

21. До резидентів не відносяться:

фізичні особи, які мають постійне місце проживання на території України;

юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи, з місцезнаходженням на території України, які здійснюють свою діяльність на підставі законів України;

дипломатичні, консульські, торговельні та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають імунітет і дипломатичні привілеї;

фізичні особи, які мають тимчасове місце проживання за межами України.

22. Не може бути основним завданням Антимонопольного комітету України:

здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції;

захист законних інтересів суб'єктів господарювання та споживачів шляхом застосування заходів щодо запобігання і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції;

сприяння розвитку добросовісної конкуренції у всіх сферах економіки;

сприяння розвитку монопольних підприємств різних форм господарювання.

23. Питання банкрутства підприємств в Україні регулюються Законом України:

«Про банкрутство»;

«Про цінні папери і фондову біржу»;

Господарчий кодекс України;

«Про власність».

24. Юридична особа, проти якої порушено справу про банкрутство, є...:

відповідачем;

банкрутом;

боржником;

фізична або юридична особа.

25. Реструктуризація включає в себе ... :

пошук можливості отримання інших джерел доходів;

зміну бази оподаткування на підприємстві;

реформу кадрової політики;

переоформлення юридичних установчих документів.

26. Банкрут – це юридична особа ... :

що неспроможна своєчасно задовольнити вимоги кредиторів;

що неспроможна своєчасно сплатити податки;

проти якої порушено справу про банкрутство;

боржник, що перебуває у процесі ліквідації.

27. Реструктуризація підприємства має бути спрямована насамперед на ... :
відновлення конкурентоспроможності підприємства;
підвищення конкурентоспроможності підприємства;
вихід підприємства на нові ринки збуту продукції;
зниження конкурентоспроможності підприємства.

28. Наступним заходом після занесення підприємства до Реєстру неплатоспроможних підприємств та організацій є ... :
поглиблений аналіз техніко-економічного та фінансового стану підприємства;
обґрунтування концепції реструктуризації підприємства;
ліквідація підприємства;
введення розпорядження майном.

29. Яким шляхом можливе проведення реструктуризації підприємства:
об'єднання підприємств із створенням нової юридичної особи;
створення холдингової компанії на базі дочірніх підприємств;
перепрофілювання підприємства;
усі відповіді правильні.

30. Підприємство, яке потенційно піддається реорганізації, характеризується:
швидким входженням у нові ринки;
високою спроможністю освоєння нових ринків;
доволі важким освоєнням нових ринків;
низькою спроможністю освоєння нових ринків збуту продукції.

31. Санація підприємства – це :
надання підприємству зовнішньої фінансової допомоги.
задоволення вимог кредиторів та виконання зобов'язань перед бюджетом.
сукупність усіх заходів, які здатні забезпечити фінансове оздоровлення підприємства.
те саме, що й реструктуризація.

32. Модель проведення санації підприємства включає...
оголошення підприємства банкрутом.
формування санаційної стратегії.
рішення арбітражного суду про проведення санації.
внесення до реєстру неплатоспроможних підприємств.

33. З моменту визнання боржника банкрутом ...
припиняється підприємницька діяльність банкрута.
ухвалюється постанова про реорганізацію (ліквідацію) юридичної особи - банкрута.
приймається ухвала про санацію підприємства.
припиняється нарахування пені на всі види боргових зобов'язань банкрута.

ЗАДАЧІ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО РОЗВ'ЯЗАННЯ

Ситуаційне завдання №1

Визначити розмір грошового потоку підприємства в зміненому періоді при збільшенні обсягу реалізації продукції на 20%, при зниженні ціни на 20%. Зробити висновок. Вихідні дані.

- кількість вироблених товарів – 50 шт.;
- прибуток від реалізації – 100 тис. грн;
- прямі витрати на одиницю продукції – 200 грн;
- постійні витрати на весь випуск продукції – 800 тис. грн, – амортизаційні відрахування – 600 грн.

Ставка податку з прибутку – 19%.

Ситуаційне завдання №2

Визначте рентабельність, чистий прибуток, грошовий потік підприємства на кінець року.

Вихідні дані: власний капітал підприємства на початок року – 1000 грн; собівартість реалізованої продукції – 2000 грн; прибуток від реалізації продукції – 700 грн; амортизаційні відрахування – 400 грн; штрафи за несвоєчасну оплату податків – 800 грн; ставка податку з прибутку – 20%.

Вартість придбаного по номіналу пакета акцій корпорації – 600 грн.

Ринкова вартість пакета акцій корпорації на кінець року – 400 грн.,

Зробіть висновок про ступінь успішності функціонування підприємства.

Ситуаційне завдання №3

Визначити вигідність зміни малим підприємством ціни на жіночі сукні.

Вихідні дані: обсяг виробництва продукції за рік постійний і складає 480 шт. відповідає попиту на продукцію.

Ціна одиниці продукції – 450 грн (без ПДВ). Розмір прямих виробничих витрат – 210 грн/шт. Обсяг постійних витрат за рік складає 50000 грн.

Дослідження кон'юнктури ринку показали, що збільшення ціни на жіночі сукні на 150 грн призводить до зниження щомісячного обсягу їх продажу на 20 шт., а зниження ціни на ту ж суму – збільшує середньомісячний обсяг продажу на 30 шт. У підприємства є можливість щодо збільшення обсягу виробництва.

Ситуаційне завдання №4

Визначити вигідність одного з варіантів. Вихідні дані. Мале підприємство спеціалізується на виробництві дитячих піжам.

Ціна одиниці продукції – 400 грн (без ПДВ), а розмір прямих виробничих витрат складає 200 грн/ шт.

Річний обсяг виробництва – 5000 шт., що відповідає попиту на продукцію.

Річний обсяг постійних витрат складає 500 000 грн.

Дослідження кон'юнктури ринку показали, що збільшення ціни на кожні 200 грн призводить до зниження щомісячного обсягу продажу на 10 штук, а зниження ціни на 90 грн – збільшує середньомісячний обсяг продажу на 20 штук.

Можливості для збільшення обсягу виробництва є.

Ситуаційне завдання №5

Визначити структуру ціни за товарну одиницю в умовах: базисного періоду; збільшення обсягу виробленої продукції до 300 одиниць; скорочення обсягу виробництва продукції до 60 одиниць.

Вихідні дані. Підприємство виготовляє 200 товарних одиниць на місяць. Постійні витрати на місяць складають 20000 грн. Змінні витрати складають 250 грн у розрахунку на одну товарну одиницю. Виторг від реалізації на місяць складає 40,0 тис. грн (з ПДВ).

Ситуаційне завдання №6

Скласти стислий звіт про фінансові результати і визначити розміри: валового прибутку, фінансового результату, чистого прибутку.

Вихідні дані. На поточний рахунок підприємства у звітному році надійшла виручка в сумі 2000 тис. грн, у тому числі ПДВ.

Виробнича собівартість (змінні витрати) реалізованої продукції склала 2000 тис. грн. Адміністративні витрати склали 220 тис. грн. Витрати на збут – 150 тис. грн. Ставка податку з прибутку – 20%.

Ситуаційне завдання №7

Розрахувати розмір очікуваного виторгу від реалізації продукції, розмір валового прибутку і чистого прибутку.

Вихідні дані. Залишки готової продукції на початок року – 50 шт.

Надійшло з виробництва готової продукції – 250 шт.

Очікуваний залишок нереалізованої продукції на кінець року менше порівняно з початком року на 50%.

Ціна одного виробу з урахуванням ПДВ – 700 грн.

Собівартість одиниці реалізованої продукції – 500 грн.

Сума постійних витрат складає 20 грн.

Ставка податку з прибутку – 20%.

Ситуаційне завдання №8

За допомогою зроблених розрахунків обґрунтувати доцільність прийняття і відхилення пропозиції.

Вихідні дані. Наприкінці року підприємство «Альфа» одержала пропозицію від підприємства «Мрія» з виготовлення експериментального приладу. Виробничі потужності підприємства «Альфа» достатні для виконання замовлення.

Ціна замовлення – 15000 тис. грн.

Менеджер виконав розрахунок на замовлення:

Собівартість замовлення – 15500 тис. грн, зокрема:

- вартість матеріалів – 5350 тис. грн;
- підготовчі витрати – 700 тис. грн;
- пряма заробітна плата (із ЄСВ) – 4000 тис. грн;
- загально-фірмові накладні витрати – 2200 тис. грн.

Прибуток – 2200 тис. грн.

Розрахункова ціна замовлення – 14400 тис. грн.

Ситуаційне завдання №9

Визначити фінансовий результат за місяць роботи малого підприємства і проаналізувати окремо його зміну, якщо:

- 1) обсяг продажу збільшиться на 15%;
- 2) обсяг продажу знизиться на 20%.

Вихідні дані. Мале підприємство виготовляє й реалізує продукцію. Обсяг продажу в середньому на місяць складає 500 одиниць. Виторг від реалізації за місяць складає 80000 грн (без ПДВ).

Загальна сума витрат за місяць 50000 грн., зокрема:

- 1) змінні витрати: – вартість сировини і матеріалів – 30000 грн; – заробітна плата робітників (із нарахуваннями) – 20000 грн; – виробничі накладні витрати – 2000 грн.
- 2) постійні витрати (адміністративні і збутові витрати) – 9000 грн.

Ситуаційне завдання №10

Проаналізуйте загальні витрати, розділивши їх на змінні й постійні. Розрахуйте загальні витрати за травень.

Вихідні дані. Магазин у квітні «Орхідея» реалізував 5000 одиниць продукції. У травні планується збільшити обсяг продажу до 2000 одиниць.

За звітний місяць були досягнуті такі показники:

Собівартість закупівлі продукції – 1500 тис. грн.

Постійні витрати: – заробітна плата персоналу (із ЄСВ) – 80 тис. грн; – заробітна плата касира (із ЄСВ) – 7000 грн; – витрати на оренду – 5 тис. грн; – амортизаційні відрахування – 4 тис. грн.

Зарплата і комісійні продавців (із ЄСВ) – 23 тис. грн.

* Витрати на рекламу і збут – 10 тис. грн.

** *із них 11 тис. грн – змінні витрати;

** із них 4 тис. грн – змінні витрати.

Ситуаційне завдання №11

Чи варто скористатися пропозицією?

1. Підприємство виготовляє та реалізує запасні частини для автомобіля: масляні фільтри.

2. Ціна реалізації – 20 грн за одиницю (без ПДВ).

3. Змінні витрати на одиницю продукції – 5 грн.

4. Квартальний обсяг продажу – 600 тис. шт.

5. Постійні витрати підприємства – 800 тис. грн.

6. Надходить комерційна пропозиція – продати додатково 15 тис. фільтрів за ціною 10,9 грн (без ПДВ).

Виконання цього замовлення пов'язано тільки із зростанням змінних витрат на 56 тис. грн.

7. Постійні витрати не змінюються.

Ситуаційне завдання №12

Визначити: Розмір прибутку, що підлягає оподаткуванню. Розмір чистого

прибутку підприємства. Рентабельність активів і капіталу. Коефіцієнт незалежності.

У звіті про прибутки за рік торговельне підприємство має такі звітні показники: витрати на придбання товару – 13 тис. грн; інші витрати – 3 тис. грн; витрати на утримання персоналу – 1,8 тис. грн; амортизація основного капіталу – 2,8 тис. грн; виплата відсотків – 0,9 тис. грн; виручка від реалізації – 30 тис. грн (без ПДВ).

У балансі за рік торговельне підприємство має такі звітні показники: устаткування – 20 тис. грн; товарні запаси – 5 тис. грн; дебіторська заборгованість – 4 тис. грн; кошти – 3 тис. грн; власний капітал – 4 тис. грн; короткострокова кредиторська заборгованість – 4 тис. грн; довгострокова кредиторська заборгованість – 2 тис. грн.

Ситуаційне завдання №13

Визначити, чи прийнятні нові умови підприємства виробника чи необхідно відмовитися та вимагати повернення грошей? Вихідні дані.

ТОВ «МРІЯ» – посередницьке підприємство, що займається продажем технологій, бажає придбати у підприємства-виробника 200 технологій за ціною 7000 грн (без ПДВ) за одну товарну одиницю. Оплата – відразу після підписання договору. ТОВ «МРІЯ» наразі не має готівки й звертається в комерційний банк за одержанням кредиту на термін 9 місяці, що може бути наданий під 30% річних (банківський відсоток у середньому зростає на 15% на місяць). Вивчаючи кон'юнктуру ринку, підприємство встановило ціну реалізації 5000 грн (без ПДВ), знаючи, що за минулі шість місяців ціни на технологію виростили в середньому на 15% щомісяця. Термін реалізації партії 5 місяці.

За умовами договору термін постачання – 3 місяць з дня підписання договору. Проте, коли ТОВ «МРІЯ» зробило оплату відповідно до договору і коли минув місяць з моменту підписання договору і підприємство-виробник повинний був відправити товар на адресу підприємства, воно одержує від нього повідомлення про те, що зараз він готовий поставити їй товар за ціною 8000 грн за товарну одиницю.

Ситуаційне завдання №14

Розрахувати і включити в прейскурант ціну за 1 час обслуговування (консультування). Вихідні дані. Аудиторська компанія надає всі види аудиторських послуг у вигляді од разових консультацій. У компанії працюють 5 аудитори, заробітна плата (з ЄСВ) одного аудитора складає 50 000 грн на місяць. Заробітна плата (з ЄСВ) директора і бухгалтера складає 60000 грн на місяць.

Оренда офісу – 10 000 грн у рік.

Амортизація офісного устаткування – 1000 грн у рік.

Поштово-телефонні та господарські витрати складають 500 грн на місяць.

Кількість годин обслуговування на одного аудитора – 300 годин на рік: (1 аудитор x 10 годин x 40 робочих тижнів).

Коефіцієнт рентабельності – 35%.

Ситуаційне завдання №15

Визначити:

1. Керівник відділу маркетингу підприємства припускає, що збільшення витрат на рекламу на 2500 грн на місяць здатне дати приріст щомісячного виторгу від реалізації на 5500 грн. Чи варто схвалити підвищення витрат на рекламу? Крім того він припускає знизити ціну реалізації на 50 грн і одночасно довести витрати на рекламу до 3200 грн на місяць. Відділ маркетингу прогнозує збільшення обсягу реалізації на 25%. Чи варто схвалити таку пропозицію?

2. Заступник директора з виробництва хотів би використовувати більш дешеві матеріали, що дозволяють заощаджувати на перемінних витратах по 90 грн на кожну одиницю продукції. Проте начальник відділу збуту побоюється, що зниження якості виробів призведе до зниження обсягу реалізації до 450 шт. на місяць. Чи варто переходити на більш дешеві матеріали?

3. Начальник відділу збуту припускає перевести своїх співробітників з окладів (сумарний місячний фонд оплати з нарахуваннями складає 10000 грн) на комісійну винагороду – 60 грн із кожної проданої канапи.

Він упевнений, що обсяг продажу зросте на 20%. Чи варто схвалити таку пропозицію? Підприємство виробляє канапи. Обсяг реалізації на місяць – 300 шт. Ціна одиниці продукції – 800 грн (без ПДВ). Змінні витрати одиниці виробу – 550 грн. Постійні витрати підприємства на місяць – 50000 грн.

Ситуаційне завдання №16

Визначте, чи є сприятливими для торговельної компанії умови банку з точки зору безбитковості її діяльності. Торговельна компанія, починаючи свою виробничо-господарську діяльність в умовах обмеженості власних засобів, вирішила скористатися банківським кредитом. Банк, до якого звернулась компанія, висунув такі умови: розмір позики – 10 тис. грн; термін погашення – 90 днів; процентна ставка кредиту – 20% річних.

Розрахунки показують, що підприємство може досягти таких середньомісячних показників: виручка від реалізації – 60 тис. грн (без ПДВ); загальні витрати – 30 тис. грн; податки та інші відрахування – 5 тис. грн.

Ситуаційне завдання №17

Визначте розмір позички, термін кредиту і максимально можливий відсоток за кредит. Аналітики підприємства, що спеціалізується на роздрібній реалізації персональних комп'ютерів, дійшли висновку про неминуче підвищення закупівельних цін на дану продукцію протягом найближчих 30 днів. При цьому, з огляду на ємність внутрішнього ринку роздрібна ціна може бути підвищена до 3 тис. грн. З урахуванням цієї обставини, ухвалене рішення про необхідність придбання партії комп'ютерів за закупівельною ціною 2 тис. грн у кількості 30 штук. Витрати підприємства на передпродажну підготовку та адміністративно-господарські витрати складають у розрахунку на один комп'ютер 100 грн. Середньомісячний обсяг продажу – 20 шт.

Ситуаційне завдання №18

Визначити найбільш раціональний варіант використання вільних коштів підприємства. Підприємство спеціалізується на торгівлі персональними технологіями. Середньомісячний обсяг реалізації – 50 шт. Ціна за одиницю – 5000 грн. Склад ціни: оптова вартість придбання одиниці товару – 670 грн; витрати підприємства на перепродажну підготовку товару, адміністративно-господарські та інші витрати – 2400 грн; прибуток – 1400 грн; податок на додану вартість – 530 грн.

У підприємства утворився вільний залишок прибутку в розмірі 200 000 грн, який планується задіяти для створення мережі сервісного обслуговування. Існують два варіанти використання вільних коштів:

1-й варіант: Відкриття депозитного рахунка на 10 місяців на всю суму вільних коштів. Запропонований відсоток на депозит – 31% річних.

2-й варіант: Розширення обсягу продажу персональних технологій, ураховуючи те, що можливість приросту обсягу продажу за місяць не більше ніж 15 одиниць.

Ситуаційне завдання №19

Визначте: який максимальний розмір знижки може бути наданий покупцеві при його бажанні оплатити товар попередньо, за 25 днів до одержання? який розмір націнки варто передбачити при одержанні від покупця твердих гарантій про оплату продукції через 50 днів після одержання товару? Остаточну ціну одиниці продукції для 1-го і 2-го випадків.

Підприємство реалізує меблі за ціною 10 000 грн за комплект. Форма оплати – за фактом одержання товару. Ціна складається з таких елементів: собівартість – 3000 грн; прибуток – 1000 грн; податок на додану вартість – 1000 грн. Ставка відсотка по банківських кредитах 20% річних. При вирішенні проблеми керівництво підприємства орієнтується на зберігання базового рівня рентабельності.

Ситуаційне завдання №20

Визначити майбутню та нинішню вартість орендної плати за оренду торгових площ магазину за умов збільшення її на 15% з кожним наступним платежем: якщо збільшення орендної плати нараховуються з другого місяця; якщо збільшення орендної плати нараховуються з першого місяця;

Підприємство здійснює реалізацію товарів на торгових площах овочевого магазину на правах оренди. Розмір орендної плати складає 2000 грн на місяць із збільшенням на 15% з кожним наступним платежем. Орендну плату необхідно перерахувати овочевому магазину наприкінці першого кварталу. Індекс інфляції за квартал становить 20%.

Ситуаційне завдання №21

Розрахуйте середньозважену вартість капіталу фінансової компанії «Альфа». У балансі фінансової компанії «Альфа» зазначені такі джерела її коштів: облігації в сумі – 60 тис. грн із вартістю капіталу 20%; звичайних акцій

у сумі – 12 тис. грн із вартістю капіталу 10%.

Ситуаційне завдання №22

Визначте, акції якої корпорації доцільно придбати. Компанія має вільні кошти, на які бажає придбати акції. Відомо, що акція корпорації «Мега» протягом 6 років буде приносити прибуток у розмірі 10000 грн, а акція корпорації «Бетта» протягом 6 років буде давати прибуток у сумі 1500 грн. Експерти, що роблять оцінку цінних паперів, доказують, що акції корпорації «Мега» можуть дисконтуватися під 15%, а корпорації «Бетта» – під 15%.

Ситуаційне завдання №23

Менеджери підприємства вирішили, що послаблення вимог щодо розрахунків клієнтів принесе додатково 20 тис. грн прибутку. Але тоді з обороту підприємства вилучається в середньому 35 тис. грн за рахунок дебіторів. Передбачається, що від послаблення розрахункових вимог безнадійні борги зростуть з 6 тис. грн до 15 тис. грн. Необхідна ставка доходу на інвестиції – 20%.

Ситуаційне завдання №24

На підставі наведених даних визначити: абсолютні величини прямих і непрямих витрат на виробництво пральних машин; виробничу та повну собівартість виготовлення однієї пральної машини; відсоткове співвідношення прямих і непрямих витрат у структурі повної собівартості пральної машини.

Промислове підприємство ТОВ «Мега» у звітному році мало такі витрати в розрахунку на одну великогабаритну пральну машину: сировина та матеріали, енергія технологічна – 500 грн; основна заробітна плата виробничих робітників – 300 грн; додаткова заробітна плата виробничих робітників – 115 грн; відрахування у фонди соціальних заходів – 50%; витрати на утримання та експлуатацію устаткування – 80 грн; купівельні вироби і напівфабрикати – 110 грн; загальновиробничі витрати – 120 грн; загальногосподарські витрати 30 грн; інші виробничі витрати – 40 грн; поза виробничі (комерційні) витрати – 65 грн.

Ситуаційне завдання №25

Ухвалити рішення щодо доцільності зниження відпускної ціни виробу. Мале приватне підприємство «Мрія» виготовило й реалізувало в базовому році 3000 од. виробів одного виду. Ціна реалізації одиниці виробу становить 800 грн, а повна собівартість його виробництва та продажу – 800 грн. Співвідношення змінних і постійних витрат на виробництво продукції дорівнює 60 і 50 %. Дослідження ринку показали, що, якщо знизити ціну виробу на 60 грн, то обсяг продажу продукції може бути збільшений на 16 %. Виробничі потужності підприємства уможливають відповідне збільшення обсягу виробництва продукції.

Ситуаційне завдання №26

Визначте скільки товарних одиниць необхідно реалізувати, щоб

компенсувати витрати на рекламну кампанію. Виробниче підприємство виготовляє м'які стільці з натуральної деревини. Собівартість за товарну одиницю дорівнює 3000 грн, зокрема змінні витрати складають: заробітна плата працівникам – 500 грн; вартість сировини і матеріалів – 700 грн; податки і платежі – 90 грн. Рентабельність продукції – 30%. Для збільшення обсягу продажу передбачається проведення рекламної кампанії, яка обійдеться у 250 тис. грн.

Ситуаційне завдання №27

Розрахувати: точку беззбитковості; кількість холодильників, що необхідно продати на місяць, щоб отримати прибуток у сумі 250 тис. грн. Підприємство реалізує холодильники. Ціна придбання 8500 грн за одиницю. Ціна реалізації 100 грн за одиницю. Підприємство щомісяця несе такі витрати: постійні витрати: оренда і комунальні платежі – 3000 грн; заробітна плата директора і бухгалтера – 1000 грн; інші офісні витрати – 1500 грн. Змінні витрати: заробітна плата продавців за один проданий холодильник складає 700 грн.

Ситуаційне завдання №28

У першому кварталі змінні витрати на 1 виріб склали 25 грн., ціна одиниці продукції – 35 грн., загальні постійні витрати – 50 тис грн. У другому кварталі ціни на сировину зросли на 15 %, що привело до зростання змінних витрат також на 5 %. Визначте, як зміна цін на сировину вплине на критичний випуск продукції.

Ситуаційне завдання №29

Визначити середньорічну вартість основних фондів підприємства під час їх руху протягом поточного року, якщо їх вартість на початок звітного року становила 100 тис. грн. З 30 квітня планується введення в експлуатацію нових фондів на суму 40 тис. грн, а з 30 жовтня іншу групу основних фондів вартістю 50 тис. грн мають вивести з експлуатації. Річна кількість виробленої продукції становить 900 т, ціна 1 т — 1000 грн. Середня кількість працюючих у поточному році становить 10 осіб. Визначити також фондоозброєність праці, фондівіддачу та фондомісткість основних фондів підприємства за зазначений період.

Ситуаційне завдання №30

Підприємство у звітному році придбало ліцензію на використання «ноу-хау» з виробництва нової продукції. Вартість ліцензії має складати 30 % від обсягу реалізації виробу. Обсяг реалізації планується у розмірі 620 тис. грн. Розрахуйте вартість ліцензії на виробництво виробу.

Ситуаційне завдання №31

Виробіток на одного працюючого в минулому році складав 3 000 грн. Обсяг виробництва за планом на рік – 10 млн грн. За рахунок підвищення технічного рівня виробництва звільняється – 50 осіб. Внаслідок удосконалення

управління і організації виробництва звільняється – 10 осіб. Зміни обсягу і структури виробництва потребують додаткової чисельності у кількості – 30 осіб. Визначити зростання продуктивності праці у плановому році.

Ситуаційне завдання №32

Підприємство виготовляє вироби з пластмаси способом лиття. Річний обсяг виробництва виробів – 70 тис. од., а трудомісткість виробу – 0,9 н-год. Тривалість робочої зміни – 10 год. (при однозмінному режимі роботи). Внутрішньо-змінні витрати часу з вини робітників – 2,5%, регламентоване невикористання обладнання – 5%. Процент виконання норм виробітку – 10%. Кількість робочих днів у році – 100. Визначити необхідну чисельність робітників відрядників.

Ситуаційне завдання №33

Підприємство випускає шкільне письмове приладдя. В тому числі й блокноти, які продаються оптовим покупцям за відпускну ціною 35 грн. за упаковку. Воно продає на ринку свого регіону 5000 упаковок за місяць. Є наступні дані про структуру змінних витрат на виробництво однієї упаковки: затрати на матеріали – 6,0 грн.; затрати на заробітну плату виробничого персоналу – 5,0 грн.; накладні витрати – 6,0 грн.; витрати обігу – 8,0 грн. постійні витрати на 1 упаковку – 3,0 грн. Підприємство отримує додаткове замовлення на виробництво блокнотів від покупця з іншого регіону. Передбачено розмір партії – 100 упаковок за місяць за ціною – 25 грн. за упаковку. Новий оптовий покупець погоджується забирати товар прямо зі складу підприємства-виробника. Чи прийняти отримане замовлення, якщо виробничі потужності виробника дозволяють виготовляти 2500 упаковок за місяць?

Ситуаційне завдання №34

Відомі такі дані про роботу будівельного підприємства у звітному періоді: випущено будівельної продукції на суму 70 000 грн. загальною собівартістю 50000 грн.; залишки готової продукції на складах на початок року становили 10 тис. грн., на кінець року вони зменшилися на 35%. Протягом року було надано транспортних послуг на суму 60 тис. грн. при собівартості цих послуг – 33 тис. грн. Одержано грошових коштів у вигляді сплачених штрафів за порушення договірної дисципліни на суму 5 тис. грн.; мали місце збитки від інших позареалізаційних операцій на суму 45 тис. грн.; погашено проценти за банківський кредит в сумі 4 тис. грн. Визначити суму прибутку, який залишиться у підприємства.

Ситуаційне завдання №35

Доход від реалізації продукції підприємства становив 1500 тис. грн. Рентабельність, як прибуток до операційних витрат дорівнює 25 %. Як зміниться рентабельність за умови незмінності суми операційних витрат, якщо наступного року чистий дохід збільшиться на 6%?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антошкіна Л. І., Фролова Г. І., Фролов Ю. М., Трикоз І. В. Організація підприємницької діяльності: навч. посіб. / [авт. кол.: Л. І. Антошкіна, Г. І. Фролова, Ю. М. Фролов, І. В. Трикоз]. — Київ : Талком, 2021. — 369 с.
2. Левкіна Р.В. , Гіржева О.М., Хлопоніна – Гнатенко О.І., Коломієць Н.А., Ряснянська А.М., Котко Я.М. Підприємництво: питання теорії та практики/ Р.В. Левкіна, О.М. Гіржева, О.І. Хлопоніна – Гнатенко, Н.О. Коломієць, А.М. Ряснянська, Я.М. Котко // Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. П. Василенка. - Харків: Смугаста типографія, 2020. табл. - Бібліогр. наприкінці розд. - ISBN 978-617-7602-85-8 : Б. ц.
3. Сментини Н. В. Економіка та організація підприємницької діяльності: навч. посіб / За заг. ред. д.е.н. Н. В. Сментини. – К: ФОП Гуляєва В.М, 2019. 320 с.
4. Князь С. В., Бець М. Т., Фарат О. В., Косовська В. В. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: організаційно-методичні положення державної атестації: навч. посіб. / С. В. Князь, М. Т. Бець, О. В. Фарат, В. В. Косовська. — Львів : Львівська політехніка, 2019. — 140 с.
5. Хомко Л. В., Кульгавець Х. Ю. Правове регулювання підприємницької діяльності: навчальний посібник / Л. В. Хомко, Х. Ю. Кульгавець. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 424 с.
6. Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін. Підприємництво та основи бізнесу. Практикум: Навчальний посібник, під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Житомирська політехніка, 2023. 280 с.
7. Гонtareва І. В. Підприємництво : підручник / І.В. Гонtareва. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2021. – 392 с. - ISBN 978-966-285-647-7.
8. Ковальської Л.Л., Кривов'язюка І.В. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
9. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти. 2021. 108 с.
10. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. – 515 с.
11. Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін. Основи підприємництва: Підручник; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. – Житомир : ЖДТУ, 2019. – 493 с.
12. Остапчук А. Д., Збарська А. В. Організація підприємницької діяльності у фірмі: навч. посібник; за ред. професора В. К. Збарського. К.:КиМУ, 2015. – 273 с.
13. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ, 2019. 304 с.
14. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
15. Алексеева С. В., Базиль Л. О., Байдулін В. Б. та ін. Основи економічної грамотності та підприємництва: навчальний посібник /Алексеева С. В., Базиль Л. О., Байдулін В. Б., Гриценко І. А., Єршова Л. М., Закатнов Д. О., Орлов В.

Ф., Сохацька Г. В. – Житомир: "Полісся", 2021. – 248 с.

16. Панченко С. В., Дикань В. Л. та ін. Підприємництво: підручник / С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко [та ін.]. – Харків : УкрДУЗТ, 2018. – Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. – 241 с.

17. Добрава Н.В. Основи бізнесу: навчальний посібник / Добрава Н.В., Осипова М.М. – Одеса: Бондаренко М. О., 2018. – 305 с.

18. Педько А.Б. Основи підприємництва і бізнес-культури: навч. пос. / А.Б. Педько. К.: «Центр навчальної літератури», 2019. 168 с.

19. Хмурова В. Менеджмент підприємницької діяльності: навч. посіб. Видавництво Центр навчальної літератури, 2019. 286 с.

20. Кривов'язюка І. В. Підприємництво як чинник розвитку інноваційної моделі економіки України та її регіонів : монографія / під заг. ред. канд. екон. наук, проф. Кривов'язюка І. В. ; Луц. нац. техн. ун-т. – Київ : Кондор, 2020. – 169 с.

21. Зарецька Л. М., Кулініч О. А. Національна економіка. – 2021. 132 с.

22. Кулініч О. А., Зарецька Н. М., Нікітіна О. В. Економічна теорія. – 2016. 200 с.

23. Ушакова Н. Г., Кулініч О. А., Зарецька Л. М. Економічна теорія. Ч. 2. – 2018. 220 с.

24. Кулініч О. А., Андросова Т. В., Величко К. Ю. Економічна теорія: метод. рекомендації. – 2024. 113с.

25. Мелушова А. С., Кулініч О. А. Теоретичні аспекти стратегічного розвитку підприємства. С.206-208

26. Ушакова Н. Г. и др. Регіональна економіка. – 2019. 233 с.

27. Кулініч О. А., Федосєєва Г. О. Впровадження цифрових технологій як запорука стійкого розвитку компанії. – 2021. С. 42-44

28. Кулініч О. А., Федосєєва Г. О. Вплив диджиталізації на розвиток підприємництва. – 2021.С. 154-155

29. Кулініч О. А., Пілієв Д. Роль інформатизації в сучасній торгівлі //Проект СВНЕ Erasmus+ KA2 DEFER «Дистанційна освіта майбутнього: кращі практики ЄС у відповідь на запити сучасних здобувачів вищої освіти і представників ринку праці» Проект 101083143-DEFER Проект співфінансується Європейським Союзом, проте висловлені погляди та думки належать лише. – 2023. – С. 38.

30. Кулініч О. А., Жукова В. Е. Можливості розвитку підприємництва в циркулярній економіці. //Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів. – 2024. – С. 304.

31. Соломянюк Н.М., Страшинська Л. В. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : монографія / за заг. ред. проф. Н. М. Соломянюк, проф. Л. В. Страшинської ; Нац. ун-т харч. технологій. – Київ : ЛІДЕР, 2020. – 220 с.

32. Кулініч О. А., Андросова Т. В. Привабливість стартапекосистеми України для світових інвесторів. – 2024. С. 260-262

33. Кулініч О. А., Нікітіна О. В. Теоретико-методологічний аспект формування ефективної системи управління продажами //Бізнес Інформ. – 2012. – №. 12. – С. 321-326.

34. Кулініч О. А., Ковальова Я. Г. Міжпідприємницька логістична

інтеграція та координація комерційної діяльності торговельного підприємства //Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. – 2016. – №. 15. – С. 63-67.

35. Кулініч О. А., Ковальова Я. Г. Логістика інформаційних потоків торговельного підприємства //Наукові праці Національного університету харчових технологій. – 2016. – №. 22, № 3. – С. 123-131.

36. Сотник І.М., Таранюка Л.М. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. І.М. Сотник, д-ра екон. наук, проф. Л.М. Таранюка. Суми: Університетська книга, 2018. 572 с.

37. Кулініч О., Чижов Є. Інноваційний маркетинг як інструмент підвищення ефективності діяльності підприємства //Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неоіндустріального суспільства. – Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2020. С. 113-115

38. Величко К. Ю., Андросова Т. В., Кулініч О. А. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: метод. вказівки зі спец. 292 «Міжнародні економічні відносини». – 2023. 62 с.

39. Кулініч О. А. Трансформації структури економіки України в контексті інтеграції в європейський економічний простір //Посвідчення УкрІНТЕІ № 94 Затверджено до друку Вченою радою факультету обліку та фінансів Полтавської державної аграрної академії. – 2020. – С. 195.

40. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

41. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань [Електронний ресурс] – Верховна Рада України; Закон від 15.05.2003 № 755-IV (редакція від 01.01.2017). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

42. Закон Господарський кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

43. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.

44. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

45. Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань [Електронний ресурс] - Мін'юст України. Наказ від 18.11.2016 № 3268/5 (Редакція від 24.07.2017) – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1500-16>.

46. Про ліцензування видів господарської діяльності [Електронний ресурс] – Верховна Рада України; Закон від Основи підприємництва 469 02.03.2015 № 222-VIII (Редакція від 28.09.2017) – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.

47. Про підприємництво [Електронний ресурс] - Верховна Рада УРСР; Закон від 07.02.1991 № 698-XII (Редакція від 05.04.2015) – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/698-12>.

48. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kodeksy.com.ua/pro_bankrutstvo/download.htm

ЗМІСТ

Вступ	3-4
Підготовка до лекції.....	5
Підготовка до практичних занять.....	5-6
Підготовка до самостійного навчання.....	6
Підготовка до заліку чи іспиту.....	6-7
Практичні заняття за темами дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємства»	7-11
Завдання для самостійної роботи за темами дисципліни «Економіко-правові засади функціонування підприємства».....	12-13
Тестові завдання.....	14-19
Завдання для самостійної розв'язання	20-28
Список використаної літератури	29-31

Навчальне видання

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Методичні вказівки щодо практичних занять і самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної (заочної) форми навчання за економічними спеціальностями

Укладачі:

КОТКО Яна Миколаївна
КУЛІНІЧ Оксана Андріївна

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.

Ум. друк. арк.2,0б.

Наклад

ДБТУ

61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44